

Další pokus o reformu důchodů. Náročné profese by do penze mohly dřív

vloženo: 14.4.2022, 08.41

S další vládou přichází i další snaha konečně dokončit důchodovou reformu. Minulý týden se kvůli ní poprvé sešel nový poradní orgán ministerstva práce a sociálních věcí. Cílem by mělo být zabezpečení adekvátních důchodů a zároveň dlouhodobé finanční udržitelnosti systému.

„Chceme maximálně podpořit odpovědnost samotných lidí za své stáří, a to už i včetně dnešní mladé generace. S tím souvisí i aktivnější spoření na důchod a výraznější ocenění za počet vychovaných dětí,“ říká ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Poradní tým by měl mimo jiné zhodnotit návrhy důchodových komisí profesorky Danuše Nerudové a před ní profesora Martina Potůčka a vytvořit odborná stanoviska k návrhům vlády.

Členy týmu jsou ekonomové Helena Horská, Štěpán Jurajda, Filip Pertold a Eva Zamrazilová, zasednou v něm i zástupci koaličních stran a také zástupci ministerstev práce a sociálních věcí a financí.

Spolupráce těchto resortů je klíčová. Důchodovou reformu lze uskutečnit jen v případě, že se podaří najít dodatečné příjmy důchodového systému, a to zejména daňové.

Pracovat déle se má vyplatit

Vláda chce podpořit flexibilitu práce, aby lidé mohli pracovat déle, pokud budou chtít. Mezi další body patří podpora rodinné politiky a odměna za výchovu další generace, která bude v budoucnu důchodový systém financovat. Zkrátit by se měla nutná doba pojištění pro dosažení nároku na důchod.

Naopak návrh zatím nepřipouští navyšování důchodového věku za každou cenu. Ministerstvo by také chtělo podpořit dřívější odchod do penze pro lidi pracující v náročných profesích.

Právě poslední zmiňované bude zřejmě tématem, které se budou snažit lidovci prosadit co nejdříve. MPSV už na návrhu pracuje. Lidem by se za každých deset odpracovaných let v náročné profesi zkracoval důchodový věk o jeden rok. Zaměstnancům ve vybraných profesích by se započítala doba od roku 2001, kdy existuje příslušná evidence. Náklady by nesli z větší části zaměstnavatelé těchto profesí, a to navýšením odvodů do důchodového pojištění s postupným náběhem.

Týkalo by se to například lidí, kteří vykonávají těžkou fyzickou práci, kde jsou vystaveni extrémnímu vedru či hluku. „Kolem šedesátého roku věku je často pro ně již další setrvání v jejich profesi nemožné. Mnohdy to u

nich vede ke ztrátě zaměstnání, a přitom již těžko seženou jinou práci. Je velmi důležité najít pro tyto lidi řešení, které pro ně bude spravedlivé,” vysvětluje **lidovecký poslanec Vít Kaňkovský**.

Návrh by se měl také zabývat tím, jak podpořit lidi, aby i přes nárok na dřívější důchod dále pracovali, byť třeba v jiné profesi. To by se mělo ostatně týkat i těch, kteří uvažují o předčasném důchodu.

Možným řešením by bylo snížení pojistných odvodů hrazených zaměstnancem i zaměstnavatelem, a to u plných i částečných úvazků. Zaměstnanci by zůstalo více peněz a stále by se mohl zapojit do pracovního trhu, ač třeba na jiné pozici nebo u jiného zaměstnavatele a na kratší úvazek. Pro zaměstnavatele by tak byl takový zaměstnanec méně nákladný.

Diskuse bude těžká

Zákon přitom není žádnou novinkou, prosazovala jej už bývalá ministryně Jana Maláčová(ČSSD). Protože návrhů, jak by měla změna vypadat, je více, ekonomové nechtějí být konkrétní ohledně komentování jednotlivých kroků. Ostatně konečná podoba teprve vznikne.

Oslovení odborníci poukazují na to, že o návrhu se bude teprve jednat a diskuse bude složitá. Obecně by takový návrh měl doplnit nějaký protinávrh. „Já s tím principiálně nemám problém, pokud bude zároveň schváleno dlouhodobě navyšování důchodového věku. Pokud vláda odstupuje věk, dávalo by smysl i pozitivně diskriminovat lidi pracující v náročných profesích. Politicky je to senzitivní krok, protože jakmile někdo může odejít do důchodu dříve, někdo jiný se bude ptát, proč ne já,” říká člen poradního týmu Filip Pertold z think-tanku IDEA při CERGE EI.

Hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská připomíná, že návrh byl jedním ze závěrů důchodové komise pod vedením Danuše Nerudové, která doporučila dodat v tomto případě dodatečné zdroje do systému například zvýšením zdravotního a sociálního pojištění určitých firem. „Diskuse bude velmi složitá, protože celkové odvodové zatížení práce je u nás velmi vysoké, takže budeme muset tyto věci pečlivě vybalancovat,” vysvětluje Horská.